Apstiprinātas
2026. gada 4. septembra
CVK sēdē (prot. Nr. 28 8. §)

Centrālās vēlēšanu komisijas

VADLĪNIJAS

par kandidātu balsu skaitīšanas metodēm

Iecirkņa komisijas priekšsēdētājs iepazīstina klātesošos ar kandidātu balsu skaitīšanas kārtību, piesaka un komentē komisijas veiktās darbības, nodrošinot, ka klātesošie var pilnvērtīgi sekot līdzi komisijas darbību izpildei.

Skaitīšanā var izmantot kādu no šeit aprakstītām metodēm vai citu, kas atbilst vietējiem apstākļiem, ievērojot 15. Saeimas vēlēšanu balsu skaitīšanas instrukcijas 43. punktā noteiktos kandidātu balsu skaitīšanas kārtības nosacījumus.

Iecirkņa komisijas priekšsēdētājs līdz kandidātu balsu skaitīšanas sākumam sagatavo iecirknī izmantotās balsu skaitīšanas metodes aprakstu, ko pirms skaitīšanas izdala klātesošajiem.

Skaita pa kandidātiem — detalizēta viena metode	**Skaita pa vēlēšanu zīmēm — detalizēta viena metode**
1. Kandidātu balsis skaitāmas pa pāriem, kurus nosaka komisijas priekšsēdētājs, pēc iespējas neiekļaujot sekretāru nevienā pārī. Ja sekretārs tomēr tiek iekļauts kādā no pāriem, priekšsēdētājs veic arī šajos punktos minētos sekretāra pienākumus. 2. Sekretārs izsniedz katram skaitītājam zīmuli un iecirknī izdrukātas Centrālās vēlēšanu komisijas sagatavotās balsu skaitīšanas piezīmju veidlapas. 3. Sekretārs izsniedz katram pārim atšķirīga kandidātu saraksta grozītās vēlēšanu zīmes. Kandidātu sarakstus ar mazāku grozīto zīmju skaitu (< 50) izsniedz katram skaitītājam pārī citu kandidātu sarakstu, nodrošinot, ka izsniegto grozīto zīmju skaits pēc iespējas ir līdzīgs. 4. Ja skaitītājiem izsniegts viens kandidātu saraksts, viņi sadala vēlēšanu zīmes savā starpā aptuveni vienādās daļās. 5. Skaitītājs aizpilda balsu skaitīšanas piezīmju lapas augšdaļas rekvizītus, izņemot parakstu.	1. Kandidātu balsis skaita pa pāriem, kurus nosaka komisijas priekšsēdētājs, cenšoties neiekļaut sekretāru nevienā pārī. Ja sekretārs tomēr tiek iekļauts kādā no pāriem, priekšsēdētājs veic arī šajos punktos minētos sekretāra pienākumus. 2. Sekretārs palīdz iekārtot pāros sadalītos darbiniekus viņu darba vietās tā, lai viņi sēž viens otram pretī pie galda. Katram pārim pie galda nodrošina vienu zīmuli un lapas atzīmju skaitīšanai. 3. Balsu skaitīšanas piezīmju lapas sagatavo šādi: • lapas kreisajā augšējā stūrī uzraksta attiecīgā kandidātu saraksta numuru, kura kandidātu balsis paredzēts skaitīt šim pārim; • uz vienas lapas aiz kandidātu saraksta numura uzraksta “PAR”, uz otras — “PRET”; • gar lapas kreiso malu kolonnā ieraksta kandidātu kārtas numurus atbilstoši attiecīgā kandidātu sarakstā esošajam skaitam; • lapas apakšā norāda skaitītāju pāra vārdu un uzvārdu. 4. Pirmajam pārim sekretārs iedala pirmā kandidātu saraksta grozītās zīmes. Ja pāru ir

6. Skaitītājs vēlēšanu zīmes šķiro trīs grupās attiecībā uz katru kandidātu, sākot ar pirmo:

6.1. pirmā grupa — pretī kandidāta uzvārdam atzīme "par";

6.2. otrā grupa — pretī kandidāta uzvārdam atzīme "pret";

6.3. trešā grupa —kandidāta vēlēšanu zīmē nav atzīmju.

7. Konstatējot vēlēšanu zīmi ar neskaidru atzīmi, skaitītājs nekavējoties par to ziņo klātesošiem. Vēlēšanu zīmi apskata, un komisija lemj par atzīmes līdzskaitāmību. Ja komisijas lēmums nav vienprātīgs, žurnālā ieraksta komisijas lēmumu un uz attiecīgās vēlēšanu zīmes norāda žurnālā ierakstītā lēmuma numuru.

8. Ja komisija lēmusi neieskaitīt neskaidru atzīmi un tā bijusi vienīgā atzīme attiecīgajā vēlēšanu zīmē, zīme paliek pieskaitīta pie grozītajām zīmēm.

9. Katras grupas vēlēšanu zīmes saskaita, skaitīšanas gaitā kārtojot vēlēšanu zīmes pa desmit (krustām-šķērsām, kāpņu vai citā veidā). Rezultātus attiecīgajam kandidātam skaitītājs ieraksta balsu skaitīšanas piezīmju lapā: "par" — L aile, "pret" — M aile, bez kandidāta atzīmēm — N aile.

10. Skaitītājs pārbauda, vai attiecīgā kandidāta L, M un N ailē ierakstīto skaitļu summa sakrīt ar lapas augšdaļā ierakstīto attiecīgā kandidātu saraksta grozīto vēlēšanu zīmju skaitu.

11. Kad vēlēšanu zīmes ir sašķirotas un saskaitītas par vienu kandidātu, skaitītājs tādā pašā veidā secīgi šķiro un skaita zīmes par katru nākamo kandidātu attiecīgajā kandidātu sarakstā.

12. Kad abi skaitītāji saskaitījuši atzīmes par attiecīgā kandidātu saraksta kandidātiem, viņi apmainās ar vēlēšanu zīmēm, neatklājot, cik atzīmju katram kandidātam ir saskaitīts.

13. Kad abi skaitītāji ir saskaitījuši kandidātu atzīmes 12. punktā saņemtajās vēlēšanu zīmēs, viņi salīdzina savās balsu vairāk, katram nākamajam pārim iedala nākamā kandidātu saraksta grozītās zīmes (otrajam pārim — otrā kandidātu saraksta zīmes, trešajam pārim — trešā saraksta zīmes utt.).

5. No pāra viens darbinieks paņem lapas un zīmuli, bet otrs — kandidātu saraksta grozītās zīmes. Kad pāris ir sagatavojies:

- pirmais darbinieks izvēlas lapu, uz kuras aiz kandidātu saraksta numura ir "PAR";
- otrs ņem augšējo vēlēšanu zīmi un nosauc kandidāta numurus tiem kandidātiem, kuriem vēlētāji ir atzīmējuši "PAR" zaļajā kolonnā;
- pirmais darbinieks ar zīmuli veic atzīmju ierakstus skaitīšanas lapā pretī attiecīgajiem kandidātu numuriem (svītriņu, mājiņu, aplokšņu vai līdzīgā veidā).

Kad nosaukti visi kandidātu numuri ar atzīmēm "PAR", pāris ņem nākamo vēlēšanu zīmi un turpina procesu, līdz ir saskaitītas visas pārim iedalītās zīmēs esošās atzīmes "PAR".

6. Pēc atzīmju "PAR" saskaitīšanas:

- pirmais darbinieks izvēlas lapu, uz kuras aiz kandidātu saraksta numura ir "PRET",
- otrs ņem augšējo vēlēšanu zīmi un nosauc kandidāta numurus tiem kandidātiem, kuriem vēlētāji ir atzīmējuši "PRET" sarkanajā kolonnā,
- pirmais darbinieks ieraksta atzīmes skaitīšanas lapā pretī kandidātu numuriem (svītriņu, mājiņu vai līdzīgā veidā).

Kad nosaukti visi kandidātu numuri ar atzīmēm "PRET", pāris ņem nākamo vēlēšanu zīmi un turpina, līdz ir saskaitītas visas pārim iedalītās zīmēs esošās atzīmes "PRET".

7. Ja tiek konstatēta vēlēšanu zīme ar neskaidru atzīmi, tā tiek nolikta malā. Neviena šīs zīmes atzīme netiek ieskaitīta līdz komisijas lēmumam.

8. Kad visas pāra iedalītās grozītās zīmes ir saskaitītas, pāris paceļ roku, aicinot pienākt sekretāru.

- Sekretārs pārliecinās, vai skaitļi, kas ierakstīti pretī kandidātu numuriem, ir skaidri salasāmi. Ja rezultāti nav saprotami, sekretārs pārjautā

skaitīšanas piezīmju lapās ierakstīto kandidātu atzīmju skaitu. 14. Ja kādu kandidātu atzīmju skaits nesakrīt, par to nekavējoties ziņo klātesošajiem, un skaitītāji pārskaita attiecīgo kandidātu atzīmes, līdz rezultāti sakrīt. 15. Ja abu skaitītāju balsu skaitīšanas piezīmju lapās ierakstītais kandidātu atzīmju skaits sakrīt: 15.1. ja skaitīti atšķirīgi kandidātu saraksti, abu kandidātu sarakstu balsu skaitīšanas piezīmju lapas nodod sekretāram; 15.2. ja skaitīts viens kandidātu saraksts (skatīt 4. punktu), viens skaitītājs jaunā balsu skaitīšanas piezīmju lapā aizpilda lapas rekvizītus un ieraksta abu skaitīto daļu skaitļu summas, bet otrs skaitītājs pārbauda ierakstus. Abi skaitītāji parakstās šajā balsu skaitīšanas piezīmju lapā un nodod to sekretāram. 16. Sekretārs izsniedz skaitītājiem nākamās vēlēšanu zīmes 3. punktā noteiktajā kārtībā. 17. Sekretārs no saņemtajām balsu skaitīšanas piezīmju lapām aizpilda žurnāla L, M un N aili. 18. Kad skaitītāji ir pabeiguši visu viņiem izsniegto kandidātu sarakstu grozīto vēlēšanu zīmju skaitīšanu, viņi pārliecinās, vai žurnālā ierakstītie dati par attiecīgajiem kandidātu sarakstiem un kandidātiem atbilst viņu balsu skaitīšanas piezīmēs fiksētajiem rezultātiem.	rakstītājam, līdz iespējamie pārpratumi ir novērsti. • Sekretārs pārbauda, vai ir konstatētas vēlēšanu zīmes ar neskaidrām atzīmēm. Ja tādu nav, pāris turpina ar 13. punktu. *Neskaidras atzīmes (9.—12. punkts)* 9. Sekretārs, konstatējot vēlēšanu zīmes ar neskaidrām atzīmēm, sagaida, līdz visi pārējie pāri (ja tādi ir) ir pabeiguši skaitīt tiem iedalītā kandidātu saraksta zīmēs veiktās atzīmes. Kad visi pāri ir pabeiguši skaitīt un sekretārs ir pārliecinājies par to saskaitīšanas rezultātu nepārprotamību, sekretārs iepazīstina klātesošos ar pirmās neskaidrās atzīmes būtību. Priekšsēdētājs aicina komisiju pieņemt lēmumu. 10. Ja komisijā rodas domstarpības par neskaidras atzīmes ieskaitāmību, žurnālā ieraksta komisijas lēmumu, un attiecīgajā vēlēšanu zīmē norāda ierakstītā lēmuma numuru. 11. Ja komisija nolēmusi neieskaitīt neskaidro atzīmi un tā bijusi vienīgā atzīme šajā vēlēšanu zīmē, zīme tiek pieskaitīta pie grozītajām zīmēm. 12. Ar komisijas lēmumu ieskaitītās neskaidrās atzīmes un pārējās uz šīs zīmes esošās atzīmes (saskaņā ar 7. punktu neieskaitītās) sekretārs pieskaita iepriekš saskaitītajam rezultātam. --- 13. Ja neskaidru atzīmju nav bijis, sekretārs pirmajam pārim, kurš saskaitījis, iedala vēlēšanu zīmes no nākamā kandidātu saraksta, kuru pāris vēl nav skaitījis (ja ir divi pāri — trešais saraksts, ja trīs pāri — ceturtais utt.). Pie katra nākamā kandidātu saraksta darbinieki savstarpēji mainās lomām (rakstītājs sauc, saucējs raksta). 14. Otrajam (vai nākamajam) pārim, kurš saskaitījis, sekretārs iedala vēlēšanu zīmes no kandidātu saraksta, ko iepriekš skaitīja pirmais (vai iepriekšējais) pāris, nodrošinot, ka katra kandidātu saraksta vēlēšanu zīmes tiek saskaitītas vismaz divreiz, katru reizi skaitot citi darbinieki. Sekretārs, iedalot kandidātu sarakstu nākamajam pārim, nedalās ar iepriekš saskaitītajiem rezultātiem.

	15. Kad otrais (vai nākamais) pāris iesniedz rezultātu par kandidātu sarakstu, kas saskaitīts vismaz divas reizes, sekretārs salīdzina pāru sniegtos rezultātus. • Ja rezultāti sakrīt, tie tiek ierakstīti žurnālā (attiecīgi L un M ailes). N ailē ieraksta starpību, ko iegūst, no attiecīgā kandidātu saraksta grozīto vēlēšanu zīmju skaita (J2 aile) atņemot attiecīgā kandidāta "PAR" (L aile) un "PRET" (M aile) atzīmju skaitu: N=J2-L-M • Ja rezultāti nesakrīt, attiecīgā kandidātu saraksta vēlēšanu zīmes tiek iedalītas nākamajam pārim, kas pārskaita attiecīgo kandidātu balsis. Šis process tiek atkārtots, līdz vismaz divas reizes iegūtie rezultāti sakrīt. 16. Ja komisijas darbinieku skaits ir pārāk mazs, lai izveidotu vairākus pārus, sekretārs otro reizi iedala pirmo kandidātu sarakstu tikai pēc tam, kad pēdējais saraksts ir saskaitīts pirmo reizi.